

Naposled je bilo po poročilu posl. Jelovška sklenjeno naročiti dež. odboru, naj se s posebno prošnjo obrne do finančnega ministerstva, da s § 14. izda zakon, ki zmanjša pristojbine za prepis kmetijskih posestev.

Politični pregled.

Jezikovno vprašanje in Mladočehi. — Znano je, da si je fin. minister dr. Kaizl za bivanja v Pragi izredno mnogo prizadeval, da pridobi mladočeške deželne in državne poslance za vladni načrt jezikovnega zakona ter za privoljenje, da se ta zakon uveljavi s pomočjo paragrafa 14. Toda kakor poročajo češki radikalni in poloficijozni dunajski listi, se mu ta poskus ni posrečil, akoravno sta mu z vsemi silami pomagala pri delu poslanca Engel in Škarda. Precejšnja večina češkega kluba, ki se je dosedaj še vedno pokorila nujnim vladnim željam, kar pač kaže najbolj zadnji sklep o mandatih nemških abstinentov, se pa sedaj ni strinjala z nazori Thunove vlade. Mladočehi sicer ne nasprotujejo vladnemu načrtu kot takemu, ker so ga načelno že poprej odobrili, odločno pa vstrajajo na stališču, da se jezikovno vprašanje ne sme rešiti s pomočjo paragrafa 14. in tudi ne v državnem zboru, marveč o jezikovnih čeških razmerah razpravljaj po njih mnenju le samo češki deželni zbor. Ta je edino kompetenten za rešitev tega vprašanja. Ako je temu tako, potem je seveda vsako sporazumljenje nemogoče, in grof Thun se bo moral umakniti s pozorišča, ne da bi dovršil težavno nalogo. Tem trditvam nasprotuje dosedaj samo „Glas Naroda“, ki sicer priznava, da je položaj skrajno neugoden. in da vlada v češkem deželnozbornem klubu nima večine za za svoj načrt, toda upanje je upravičeno, da bo razburjene elemente pomiril izvršilni odbor češkega državnozbornega kluba, ki bo konečno pritrtil tudi paragrafu 14. in s tem odvrnil pretečo nevarnost. Potemtakem se ni bati povstanka krize niti v ministerstvu niti v parlamentarni večini. V klub temu je pa le še mogoče, da se moti tudi ta list.

Narodno politične zahteve nemške opozicije — Po dolgem prestanku se zopet nekaj čuje o teh prevažnih zahtevah in o izvoljenem pododboru, kateremu je shod zaupnikov poveril sestavo narodno političnih zahtev. Že v prvi polovici minulega meseca so opozicijska glasila naznanila, da bodo tekom aprila ali vsaj prve dni maja izgotovljeni vsi potrebni referati in tudi načrt za skupni program. Toda danes še ni o tem ne duha ne sluha. Neko Schönererjevo glasilo poroča samo sledeč: Poslanci Baernreither, Funke, Prade, Pergelt in Schlesinger so se zbrali minule dni v Pragi, da se z nova posvetujejo o zahtevah čeških Nemcev. Odbor, ki bo sestavil konečni načrt, se snide ta teden na Dunaju, vendar dan še ni določen. Plenum zaupnikov opozicijskih strank, se snide potem v najkrajšem času. Šele sedaj se bode torej določil čas „konečnih“ posvetovanj. Nemškim kolovodjem se vidi, da jim manjka resne volje, in da še sami ne vedo, kje naj prav za prav začno.

Obstrukcija v nižje-avstrijskem dež. zboru. — Zadnja seja tega dež. zastopa je bila zelo burna. V polemiki mej antisemitskimi in židovskimi poslanci je padlo precej ostrih besed. Seji je predsedoval namestnik dež. maršala Strobach, ki je brezobzirno dajal ukore vsakemu, o katerem se je mogel prepričati, da je res izustil razžaljivo besedo. To je bilo pa preveč židom, posebno Noskeju, ki je najbolj surovo napadal svoje politične nasprotnike. Takoj po seji so se sešli v posvet vsi opozicijski poslanci ter sklenili, da bodo izvajali skrajne posledice in ovirali razpravo z obstrukcijo, dokler ne dobe „zagotovila, da bo predsedstvo varovalo načela parla-

mentarizma“, Boj je torej napovedan, a dela v dež. zboru ne bo mogel ovirati, ker bo zasedanje itak kmalu končano.

Mirovna konferenca v Haagu se je pričela včeraj. Vsi daljni delegatje so prišli, število, vseh vdeležnikov, zastopnikov 18 evropskih držav in peterih zunanjih, je 74, katero število bi še se bilo pa znatno pomnožilo, ko bi razne manjše države ne bile poverile zastopstva večjim državam. Zanimanje za to mirovno konferenco ni posebno veliko, ker je splošno znano, da ne bo imela nikakega vspeha, pač pa se skorej po vsej Evropi nabirajo priznalne izjave in pošiljajo na predsedstvo konference. Posebno agilni so v tem oziru Angleži. Kajpada se hoče s tem pokazati samo velika važnost carjeve ideje, in pa nujna potreba, da se ta uresniči. Momm-senu se zdi mirovna konferenca samo tiskovni pogrešek v svetovni zgodovini, o katerem se napišejo komentarji, filozof Fischer pa pravi, da mu z ozirom na mirovno konferenco manjkati iz mej treh božjih čednosti prvi dve, ker nima ne vere ne upanja na kak uspeh.

Razmere mej Anglijo in Transvaalom bodo poravnane najbrže mirnim putem, ker bo predsednik Krüger odnehal. Vlada je namreč voljna razširiti volilno pravico, toda samo v toliko, v kolikor se ne krate pravice starih meščanov. Predsednik Krüger in njegova vlada sta se le nerada udala zahtevam angleške vlade, in po njih podpiranih U.tlandcev. Dolgotrajnih pogajanj je bilo treba, in ko bi Krüger ne bil slutil, kaka nevarnost mu preti od strani Anglije, bi gotovo ne bil odnehal. Angleži so si toraj pridobili zopet precejšen diplomatičen uspeh, vendar je pa čudno, da angleška vlada še ni popolno zadovoljna z njim.

Novo Pellouxovo ministerstvo. — Generalu Pelluxu se je v zlic velikim težavam vendarle posrečilo sestaviti novo ministerstvo. Namestu admirala Canevara je prevzel portfelj zunanjega ministerstva prejšnji zunanji minister, stari Visconti-Venosta. Tudi večino drugih portfeljev so prevzeli novi možje. Vendar pa ostane značaj Pellouxovega ministerstva nespremenjen — reakcijaren.

Ministerska posvetovanja v Budimpešti. — Kakor smo že omenili, so se sešli v Budimpešti naši in ogrski ministri, minoli teden ter se razgovarjali o nagodbi. O uspehu posvetovanja se uradno nič ne poroča, nego samo, da se posvetovanja prej ali slej nadaljujejo. Marsikdo se pač vprašuje, čemu toliko razgovorov in posvetovanj, ko je vendar vsemu svetu znano, da je načrt z vsemi prilogami nagodbene predloge že davno izgotovljen in tudi že nebrojnikrat popravljen. Že za Banffijevega ministrovanja je bila zadeva popolno rešena, in menilo se je, da čakati obe vladi samo trenutka, ko bo mogoče načrt predložiti zbornicama in bo tudi kaj nade, da se zadeva reši v smislu prejšnjih dogovorov. Toda tam ni bilo tako. Mažari so pri vsaki priliki opazili, da je načrt v tem ali onem oziru pomankljiv, da je odjenjal junktimov obroč ali pa da kostni ključ ne ustreza svojemu namenu. Treba je bilo neprestanih poprav in radi teh so se shajali skoraj vsak mesec ministri na Dunaju, sedaj v Budimpešti, in krpali ter popravljali, kar je bilo pomankljivo. Kajpada se je izvršila korektura vselej tako, kakor so želeli Mažari. Sedaj pa, ko je nastopil vlado na Ogerskim koloman Széll, pritislila se je z znanim šolskim dogovorom večja zaplata na nagodbeni plašč in splošna sodba je bila ta, da sedaj mora držati ali pa nikoli. Mažari so obračali, grof Thun je obrnil. Vodja avstrijske vlade je vendarle spoznal, da vse te korekture naši polovici mnogo več škodijo nego koristijo, in prišel je do zaključka, da je nujno potrebna poprava tudi od naše strani. S tem so se pečali ministri v pogovoru dne 9. maja, in so še pozneje in mogoče se bodo še, toda ne ve se, ali bodo Mažari zadovoljni s krpo, ki jo želi pritisniti grof Thun.